

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXII. LETNIK 1922 ŠTEV. 9

Planinski spomini.

Piše duh. svetnik župnik Jakob Aljaž.

(Dalje.)

17. Triglavska kapela.

Ustregel sem nele duhovnom, ampak tudi mnogim turistom, da sem napravil na Kredarici zraven hiše tudi malo, pa lično kapelico, v kateri se lahko mašuje. Prostora imajo v njej mašnik in kakih pet ljudi; drugi stoje lahko med mašo zunaj pred vratmi.

Za zidanje mi je služil kamen, katerega smo lomili kakih 150 korakov proč pod Kredarico; kajti kamen, ki leži v bližini, je ves razpršen in ni bil za rabo. Mesto apna smo vzeli cement, in sicer 50 vreč po 50 kg, ki smo ga znosili iz Mojstrane na Kredarico — v višavo 2500 m. Nošnja v tako višavo je draga! — Streho sem naredil izprva iz cementa; pozneje pa nad njo še drugo, macesnovo, da bolje drži.

Nad vratmi je v marmornati plošči napis: Ave Maria, gratia plena. Tudi znotraj je napis: Aedificavit Jac. Aljaž, par., adjuvantibus benefactoribus, fecit mg. Pezzano. Napise v te plošče je naredil Vurnik, kipar v Radovljici. Italijan Pezzano, ki je meni poprej v cerkvi na Dovjem delal, je tudi solidno sezidal Trigl. kapelo.

Zvon nad portalom, težak 10 funtov, sem kupil pri Samassi v Ljubljani in ga koj peljal v Šentvid k Belcu, da mu je naredil železen jarem. Nad njim je strelovod.

Nekaj so mi pripomogli dobrotniki, večinoma sem pa stroške za zidavo plačal sam. Tudi cerkveno obleko in posode sem oskrbel. Lep mašni plašč je podarila baronica Lazzarini, načelnica usmiljenih sester v Begunjah, drugi plašč pa neka ravnateljica dekliškega liceja na Dunaju, vsled priporočila g. Mantuani-ja.

Kapela je priporočena Lurški Materi Božji. Bohinjke iz Velega Polja so pozneje milo prosile, naj bo kapela posvečena Mariji Snežnici,

kar ima lep pomen; pa bilo je prepozno. — Kip Marije so Bohinjske pastarice lepo okrasile s planikami.

Blagoslovljenje Trigl. kapele bi se imelo vršiti v začetku septembra l. 1896; zaradi obilnega snega (en meter!) smo je odložili na prihodnje leto. Iz Dunaja sem namreč že napovedeno slavnost telegrafično preklical, ko sem potoval iz Berlina. Na Dunaju je deževalo, pa sem koj uganil, da na Kredarici sneži.

Italijanske zidarje, ki imajo tanko obleko, je na Kredarici zeblo, posebno ob slabem vremenu. Velik kamnosek je zbežal iz Kredarice in je srečal spodaj dr. Svetina. Rekel je: „Ik nit krepiren am Triglav. In Italien Schnee so gehen (pokazal je navzdol), am Triglav Schnee so gehen (pokazal je navzgor).“

Primerjal sem višavo (2500 m) naše kapele z višavo Tirolskih kapel; vse te leže nižje! — Na Zg. Avstrijskem je zidal visoko v gorah veliko kapelo duhovnik, pozneje škof v Lincu, ki je požrtvovalno ob vojskinem času v bolnišnici stregel okuženim vojakom in umrl! — Moj prijatelj Lantherius iz Berlina, ki je z gospo veliko potoval in po Tirolskih hribih hodil, mi je pravil, da tirolski vodniki nedeljo strogo praznujejo in gredo v nižavo k maši, če ni zgoraj maše. „Če smo le mogli, smo najeli duhovna; tudi mi protestantje smo, da nismo vodnikov izgubili, radi plačali, da je duhoven prišel gori maševat. To je prava olika“.

Pred dvajsetimi leti (l. 1900) sem poročil v kapeli, v tej idealni planinski višavi, gosp. Korenčana. Bilo je srečno! Lani me je z gospo zopet obiskal in mi v zahvalo prinesel darilo, češ, da sem ga — dobro poročil.

Kadar je temna noč in pozni turisti ne morejo najti Kredarice, takrat oskrbnik Arh začne zvoniti z zvonom nad kapelo; tako se orientirajo turisti, ki spodaj v temi tavajo.

18. Kapela v Vratih in še kje druge? . . .

Kje pa je? Kedaj pa bo? Morda ob sv. Nikoli! Cerkev sv. Petra v Rimu so zidali poldrug sto let. Za kapelo v Vratih pa šele pripravljam, res že dvajset let. Pri drugih stavbah sem sem se naglo odločil in delo hitro izvršil; zakaj pa tukaj tako počasi? Oče Bleiweis so rekli: „Počasi se daleč pride.“ Iz tega lahko spoznaš, kako imenitna stavba bo to . . .

Že sedaj izdam, da bo ta kapela imela obliko pantheon-a, z notranjim premerom 5 metrov, v malem tako, kakor je v velikem slavni Pantheon v Rimu, zidan l. 27. pred Kristom in prenovljen l. 202. po Kr., ki je okrogel tempelj s kupolo, vzor arhitektom, menda zato, ker ima preproste dimenzije 1 : 1, in $\frac{1}{2} : \frac{1}{2}$, in eno samo okno, veliko,

okroglo, vrh kupole. Kupola cerkve sv. Petra ni nič drugega ko pantheon, vzdignjen v višavo. Veliki mojster Michel Angelo je že vedel, zakaj tako dela.

Tudi lahko izdam, da še nimam nič denarja za kapelo v Vratih, pač pa sem se že dogovoril z zidarjem iz Kranjske okolice, za koliko bi jo napravil pred 13 leti, če mu jaz dam ves material. Plačal sem temu zidarju že na račun 15 gld. . . .

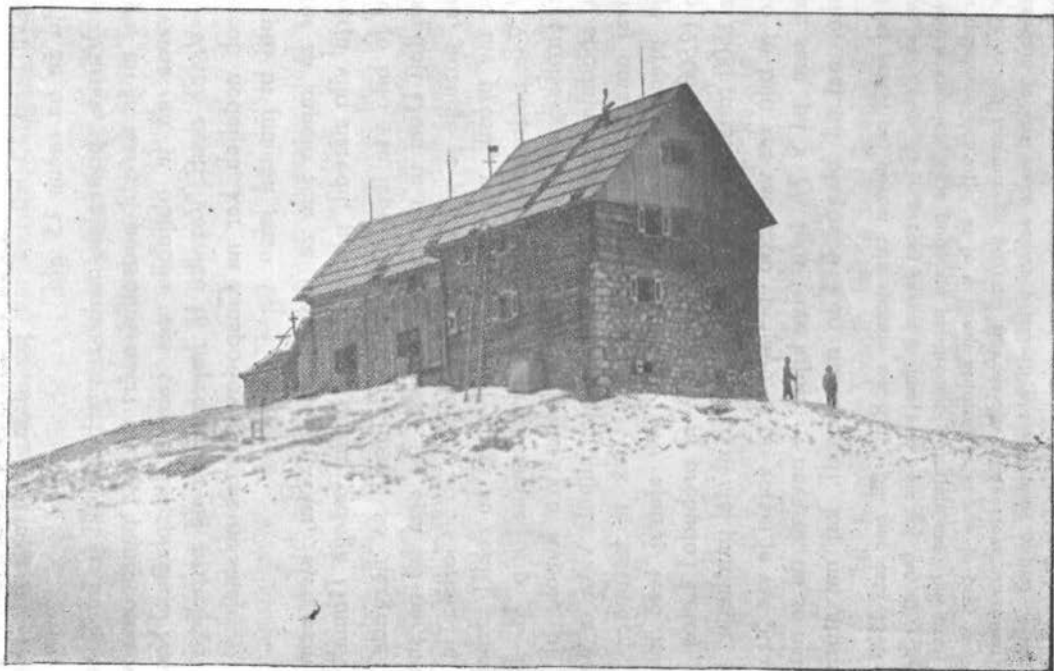
Rajni Vurnik, poštenjak, izobražen arhitekt, ki je imel vse umetniške knjige, mi je naredil podroben načrt mojega pantheon-a v Vratih. Dovška tovarna mi je obljubila ves cement brezplačno. Kamenja in peska je v Vratih dosti. Voznike bi naprosil, da mi pripeljejo material brezplačno ob nedeljah, ker na Gospodov praznik ne smejo — za denar delati. Le piti bi jim dal jaz.

Prostor za kapelo sem že določil, poprej tam, kjer sem pozneje Dr. Šlajmerju vilo naredil, pozneje pa v bližini našega Doma.

Tako je bilo vse lepo napeljeno. Pa prišle so nezgode: plaz je vzel naš srednji Dom in naredil zmešnjavo. Jaz sem bil na smrt bolan in operiran, pozneje je prišla svetovna vojska . . . Goriški in štajerski duhovni so me prosili, naj delam kapelo; drugi so rekli: „Izhaja se tudi brez nje.“ Vse podrobnosti sem imel preračunane, kip M. B. bi bil naročil iz Tirolskega, veliko steklo čez okno vrh kupole bi dal vlti v Zagorju, spodnja stena bi bila iz kamenja, kupola vlita iz betona, ob steni znotraj omara za mašno obleko itd., tlak iz betona.— Novomašnik ki je prenočil v Vratih (1000 m), gre zjutraj tešče maševat na Kredarico (2500 m), pa še drugi tudi. To je prehudo! Letos je bilo v Vratih čez 1500 turistov v hiši! Škoda, da že ni stal pantheon¹ v Vratih!

Tako je bilo res vse lepo vpeljano, a po vojski je vse 50 in večkrat dražje; jaz sem pa v 77. letu (dve kljuki — nevarni, da se natakнем!); zato prosim, naj mi blagovoli kdo nasvetovati, kaj naj storim s pan-

¹ Pri tej priliki naj povem tale spomin na Rim: Bili smo leta 1900 v Rimu na strehi cerkve sv. Petra, ki je precej ravna in ima par hišic za čuvaje. Stali smo na strehi, tik velike kupole, ki je podobna pantheonu. Obrnjeni smo bili proti govorniku, štajerskemu mlademu doktorju, ki je v Rimu študiral in ki nas je prej vodil po Rimu, sedaj pa je še veliko zanimivega povedal slovenskim mnogoštevilnim romarjem. Svojim poučnim besedam je znal kako šaljivo pristaviti kot začimbo; n. pr.: „Slišali ste, kako velika je cerkev sv. Petra. Na strehi so cele vasi! Sedaj vidite, kake — vasi so tukaj gori.“ Ali: „Slišali ste, da je lampa pred velikim oltarjem cerkve sv. Petra tako velika, da se mežnar v čolnu pelje po olju, da jo prižiga. Danes ste se prepričali, da je nekoliko manjša.“ Ali: „Slišali ste, da takrat, ko papež zapoje Dominus vobiscum, eden na konju jaha doli po cerkvi, da pevce na koru pozove, naj odgovore: „Et cum spiritu tuo.“ Temu dovtipu smo se posebno smejali; kar pride zraven ljubljanski knezoškof Dr. Jeglič ter pravi: „No, no, sedaj pa še kaj drugega povejte.“

Triglavski Dom na Kredarici (2515 m).

theonom; ali naj čakam? ali naj se požurim, ali naj v loterijo stavim? Banke zidajo pač sebi palače, pantheona pa ne bodo zidale, ker tukaj ne kaže nič dobička. Lepota Vrat je zaslovela po celem svetu, turistiški promet v Vratih in Triglavskem pogorju silno raste. Ker se toliko naglaša, da so Slovenci bili in bodo ostali verni, da so ljubili tudi lepoto božjih hiš in cerkveno umetnost, bodo sčasoma — kaj ne, verni planinci in neplaninci? — postavili v Vratih lično kapelo, posvečeno Materi Božji, ali pa sv. Cirilu in Metodu, ki sta pred tisoč leti skozi gorenjsko dolino potovala ter postavila temelj samostojnosti Slovanov.

Kaj pa pravite o kapelici, ki bi si jo mi postavili v čistih — srcih?

(Dalje prih.)

Na Mrzlici (1051 m).

Dr. V. Korun.

Položno hribovje srednje visokosti dela razvodje med Savo in Savinjo, loči ozko savsko zarezo in z njo zvezane dolinice od prostrane srednje Savinjske doline. Medtem ko pada proti slednji dokaj strmo in brez daljših izrastkov, se proti Savi širi in loči ter se onkraj nje nadaljujejo v obmejnih dolenjskih hribih in gričih. Nedaleč od Trojanskega prelaza se dviga njegov najvišji vrh, imenovan Čemšeniška ali Velika planina, ki dosega nekaj nad 1200 m visočine; odtod se pa v smeri proti Celju stalno, toda neznatno znižuje, tako da je v njem več grebenov, ki skoro dosegaajo visočino Velike planine.

Obrašča je v nižjih legah jelovina, v višjih listovci, posebno bukve, kar mu ohranja dovolj vlage za mnogoštevilne studence in potoke, ki izvirajo na njegovem pobočju in znožju. Na zelenih ravninah stoje razstresena sela, obdana s skrbno obdelanimi polji in sočnatimi senožeti, pod seboj krije bogat zaklad črnih demantov, za katerimi rijejo globoko doli pod njim, zlasti od savske strani sem, tisoči mišičastih mož in trgajo iz njegovega drobja dragocene okamenine praprotnih šum.

In te globeli in kope, kotli in vršiči, terase in strmine, kako je vse to združeno v slikovite skupine!

Tik Velike planine, na savinjski strani, štrli iz pobočja sama zase ogromna, deloma že z jelovino obrastla skala, imenovana Krvarica, kakor bi jo bili giganti prinesli bogve odkod in jo tja prislonili. Njena izrazita, velikanskemu stolpu podobna oblika zbuja pozornost tujca in domačina.

Tam v ozadju pa se ošabno zgleduje nad svojimi manjšimi brati sivi Javor, ki se po visokosti malodane kosa z Veliko planino. In na

zeleni terasi pod Škrabarjevim vrhom, odkoder se odpira prekrasen pogled na Savinjske planine, daleč viden kraljuje Sv. Miklavž, v katerega se leto na leto prve dni decembra koprneče obračajo bogatih darov željne oči malih Savinžčanov in Savinžčank.

Onstran Reškega prelaza, čez katerega se vije cesta, vežoč Savsko in Savinjsko dolino, pa se hribovje nanovo razmahne na širokost in visokost ter doseže v Mrzlici in Gozdniku največjo višino v svojem vzhodnem delu. Dočim pa je Gozdnik gosto obrastel s temno jelovino, pokrivajo pobočje Mrzlice večinoma travniki, in ker je gol tudi njen vrh, se odpira z njega svet daleč na okoli. Raditega ga izletniki iz sosednih krajev, Hrastnika, Trbovelj, Zagorja, Celja in sploh iz Savinjske doline radi posečajo, zlasti še ker v potrebi najdejo v Hausenbichlerjevi koči tudi skromno zavetišče. Takisto je moja navada, da izletim vsako leto enkrat na Mrzlico, kar mi je za počitnic tem lažje, ker letujem ne predaleč od njenega vznožja. Vendar nikdar se mi še ni nudila z njenega vrha tako pestra slika kakor pri mojem zadnjem izletu nanjo.

Nebo je bilo na savinjski strani vedro in zrak kristalno čist, medtem ko so se od jugovzhoda proti Kumu plazili črni oblaki. Vsa savinjska plan od Dobroveljskega pogorja doli do Celja se je kopala v zlatih solnčnih pramenih. Bila je velik pester vrt, simetrično razdeljen v raznobojne gredice, kojih velik del so zavzemali bledozeleni hmeljski gozdiči. Vasi so bile skupine belih in rdečkastih skladov, iz katerih so se odčrtavale svetlejšje lise cerkvenih zvonikov. Liki bela nit je dolino od enega dela do drugega vezala cesta, s katere se je mestoma kakor iz izstreljene puške dvigal belkast oblak, ki se je vlekel za majhno, hitro se pomikajočo črno pošastjo avtomobila. In večinoma vzporedno z njo se je vila, na dveh krajih jo je pa presekala, temnejša proga, po kateri se je od vzhoda proti zahodu plazila luskinasta kača železniških voz.

Tam proti večerni strani prereže dolino počez v ravni, kakor s črtalom potegnjeni liniji motna črta uravnane Savinjske struge, motna, ker jo senčijo na obeh straneh topoli in vrbje; ko se približa dolino zapirajočemu južnemu hribovju, pa nenadoma izgine mojim očem. Tik pri izhodu te preke črte se pa ponosito loči gora Oljka, vidna daleč naokrog in dobro poznata vsakemu Savinžčanu po cerkvi z dvema zvonikoma. Savinžčan, ki je bil kedaj tako daleč od svojega doma, da gore Oljke ni videl, velja v domači vasi za moža, ki je že kaj sveta izkusil.

Kraj Oljke pa čepi nižji Podvin, takisto z božjim hramom na vrhu, čigar zvon takoj preteče zabinglja nevihti, bržko se pokaže kak oblček na nebu,

Na zahodu ograja srednjo od zgornje doline hribovje Dobrovlje s svojimi kopicami in vrhi, zarezami in sedli; so kakor velika živa meja in so pokrita z lesovjem, le tu pa tam se bleste redke jasni obdelane zemlje. Na enem njihovih obronkov čepi liki rjavkast golob s polomljenimi perutmi razvalina starega Žovneka, rodbinskega gradu nekdanjih celjskih grofov. Okrnjen stolp in nekaj napol porušenih sten še spominja na minulosť človeških del.

Na najbolj jugozahodni točki se Dobrovlje naslanjajo na najvišji vrh srednjega Savinjskega gorovja, na Menino, ki s svojim podolgastim plešastim grebenom, Ščavnicami, zakriva svojo ogromno maso za seboj. Na severovzhodni plati pa jih loči od Paškega hribovja soteska, ki si jo je Savinja izglodala pač po večtisočletnem trudu, da si je utrla prosto pot za svoje vodovje.

In onkraj Dobrovelj, daleč, daleč tam na zahodu zapirajo obzorje Savinjske planine. Videti so kakor ogromen marmornat oltar v velikanski katedrali z očakom Grintavcem in devico Ojstrico na bleščečem piedestalu. Snežne proge na njih se svetlikajo v solncu liki bele preproge z vtkanimi biseri.

Vsa Savinjska dolina je ogrnjena v zlat ornat solnčnih žarkov, nad njo pa kraljuje skrivnostna tišina, kraljuje božji mir.

Ni pa tako na savski strani. Dolenjska bruha oblak za oblakom, vedno gostejše, vedno temnejše, ki se počasi kakor z velikim naporom valijo proti jugozahodu. Čisto nizko vise, jedva presegajo vršiče in vrhove Dolenjskega gričevja. Kum je zanje že previsok, čez njegovo kopo se ne morejo splaziti, ovijajo jo okrog in okrog z umazanimi krpami. Tja pa sem se tudi že zablisle tam daleč nekje, morda za Gorjanci, in čez nekaj trenutkov votlo zabobni. In ta kontrast!

Savinjska dolina je v solncu, čigar odsev je tem žarnejši ker je savska stran ogrnjena v gost pajčolan, kako da je hrastniška kadunja doli pod menoj podobna temnemu sajastemu kotlu. Tu svetloba tam tema, tu mir tam bučanje, jaz pa ravno na razmejišču, odkoder gledam dva različna sveta . . .

Tedaj pljuske nekaj debelih kapelj najprej pred me, za tem na mene. Z očmi hitro premerim daljavo do koč. Ker je blizu, vztrajam. Ko pa opazim, da se oblaki dosledno pode od Štajerske proč proti jugozapadu, proti Ljubljani, se čutim izven nevarnosti. In res! Ni dolgo, ko se začnejo tudi že na savski strani svetlikati lise sinjega neba, najprej neznatne in zastrte s prozorno kopreno, nato pa vedno večje in čistejše, dokler se ni tudi ondi, kjer je pred kratkim divjala nevihta, nebesni svod, opran in umit, razbočil nad mano.

Ne vede, kedaj in kako, naslonim glavo na nahrbtnik in zaspiim. Tajinstveno šepetanje me zbudi. Poleg mene je stalo troje otrok, dve deklici in en deček, z jerbaški, polnimi rdečih malin v roki. Zvedavo so me gledali in se prestrašili, ko se sklonim. Kmalu jih pa potolažim, ko se spustim z njimi v pogovor, zlasti pa ko razdelim med nje, kar mi je brašna ostalo.

Med tem se je solnce nagnilo proti zatonu in ločiti se je bilo treba. Urnih nog je šlo do podnožja, odtod pa jež na kolesu.

□ G O R A □

Šaleška pokrajina.

Spisal J. Sernec, bivši načelnik Šaleške podružnice SPD v Šoštanju.

(Konec.)

Iz Šoštanja je nadalje priporočljiva čedna, dasi nekoliko kratka (1 in pol ure trajajoča zaznamovana) pot k cerkvi Sv. Antona z lepe, zelo staro stensko podobo, „Križanje Krista“. Visoko starost te cerkvice označi šoštanski kronist z besedami: *ecclesia antiquissima*. Razgled podoben kakor s Sv. Križa, le nekoliko manj obsežen. Mimo Šoštanskega gradu vodi zaznamovana bližnjica v Šmartno (Rečico) ob Paki 1 in pol ure, kamor bi se moglo drugače šele priti po cesti, ki napravi velik ovinek skozi vsled lepe soteske sicer zanimivi Penkgraben in vas Gorenje.

Ena najhvaležnejših tur iz Šoštanja je mimo p. d. Stanovšeka na **Goro Oljko** (2 in pol ure), ki leži nekako v središču vseh Savinjskih krasot. Razgled z vrha (734 m) ti nudi v ozadju pogled skoraj na vse Savinjske orjake, pravljico Peco in še drugi precejšnji del Karavank in na Pohorje; v daljavi vidiš Dravsko polje in skoraj od vznožja naprej se ti razgrinjata pred očmi vsa prekrasna Savinjska in poleg nje lična Šaleška dolina, obe obdani po nežnem gričevju kakor tudi strmim hribovju. Pravijo, da se ob lepem vremenu z vrha vidi vsega skupaj 72 cerkva. Cerkev na vrhu Gore Oljke z dvema stolpoma in kripto, postavljena leta 1757, je bila leta 1787 opuščena, na kar jo je na dražbi kupil kmet Gašpar Tanjšek; leta 1791 pa se je popravljena zopet vrnila svojemu namenu.

Gora Oljka je ob vznožju vinorodna; na nji je kakor sploh na vseh hribih okoliša naše podružnice, mnogo divjačine — kakor zajci, srne, lisice, kune; vidijo se tam tudi raznovrstni kragulji, včasih prileti, če tudi nestalno, divji petelin. — Pravljica o Gori Oljki¹:

¹ Naznanil g. Maks Ocvirk, kupnik v Sv. Andražu.

Ob gori je votlina, o kateri pravijo, da je nekoč v njo padlo par volov z deklico vred; pozneje so se telege in kita deklice prikazale v Anepažki soteski. Nadalje veli pravljica, da je pred davnimi časi pri duplini pasel deček ovce ter metal kamenje v prepad. Naenkrat se prikaže zeleni fantek iz jame ter vpraša pastirja, kdo li meče kamenje v jamo. Prestrašeni deček se zlaže ter pokaže na kostruna; zeleni fantek pa napiči kostruna na rogovile in zgine z njim v prepad. —

Razen s Šoštanja so še zaznamovani dohodi na Oljko: 1. najbolj uporabljeni z železniške postaje v Rečici ob Paki (1 uro), 2. iz Polzele (2 uri), zaznamovan po Celjskem odseku Savinjske podružnice SPD, in 3. iz Velenja, ki vodi končno tudi mimo po domače Stanovšeka (2 in pol ure).

Trg Velenje, ki je važen zaradi njegove strategične lege in zaradi bližine državnega premogovnika v Škalah, ima v zvezi z njegovimi soslednimi gradovi — tudi zelo zanimivo zgodovino. O Velenju pravijo viri, da je bil leta 1275 prvi lastnik njegovega gradu Grundacker von Welen, njegov naslednik Friedrich od Chunesberg (Königsberg), kojega žena je l. 1332 prodala grad ptujskemu grajščaku; pozneje je prišel grad v roke Jerneja Heritscha (Heric) zum Thurn und Pakenstein. Ko so l. 1635 skoraj vsi gradovi v naših krajih padli v roke vzbujenih kmetov, se jih je mogel kot redka izjema ubraniti Velenjski grad. Znamenit je tudi sosedni, zelo stari Šaleški grad (Schalleck), ki je bil baje prvotno last (l. 1243) nekega Eglofa Šaleškega ter je nato prešel v last plemenitašev iz Saunecka. Ta grad je bil ob priliki omenjega kmečkega gibanja l. 1635 popolnoma oplenjen. Od l. 1739 sta se grad Šalek in njemu tudi sosedni grad Thurn združila v rokah Thurnških grajščakov. Grad Thurn, sedaj poln zgodovinskih znamenitosti, leži ob temnem robu gozdov na vznožju Ljubelavrha in je bil l. 1262 last Rudolfa pl. Thurn, vazala Forhteneških grofov Heumburg. Ker so pa prešla vsa posestva rodbine Heumburg, ki je izumrla l. 1322, v posest grofov iz Saunecka in od njih v last Celjskih grofov, je končno poslednjim tudi pripadel Thurnski grad. Njegovi graščaki so se sicer na vse načine branili vazalstva pod Celjskimi grofi, vendar so pri razpravi (Taiding) v Žalcu, ki je bila odrejena v svrhu rešitve tega spora dne 25./2. 1358, propadli graščaki iz Thurna in so bili vsled tega prisiljeni pripoznati gospodstvo Celjskih grofov. S tem so poslednji dosti pridobili, ker je spadala k graščini Thurn tudi oskrbovalna pravica (Vogtereirecht) do posestev in ljudi župnije Škalske, ki je stara (iz 10. stoletja) in bogata župnija, spadajoča do l. 1461 pod Oglejski patrijarhat, od takrat naprej pa pod Ljubljansko in od l. 1786 pod Lavantinsko škofijo. Hudo opustošen je bil okoliš te župnije — posebno so bila opustošena posestva v njenem okolišu se

nahajajočih 13 graščin¹ — leta 1483, ko so se tedaj vračali Turki, ki so od leta 1469 stalno pustošili jugoslovanske pokrajine, deloma preko Saleške doline domov. — Škale so končno tudi znamenite kot rojstni kraj našega svetovni sloves uživajočega slovenskega pravnika dr. Josipa Krajnca, kojega sistem avstr. privatnega prava se še sedaj predava na vseučiliščih avstr. republike in nasl. držav. Njemu na čast je tudi v Škalsko cerkev vzdana spominska plošča, ki nosi besedilo:

„Dr. Josipu Kranjcu, prijatelju, pravniku in vseučilišnemu profesorju, ob petindvajsetletnici njegove smrti postavili njegovi rojaki. Roj. 17. 2. 1828, umrl 22. svečana 1875.“

Iz Velenja sta lepa izleta 1. v kopališče Dobrna preko Sv. Janža na Vinski gori (2 in pol ure) in 2. od druge železniške postaje severno od Velenja—Paka izlet na vrh Kozjaka (Špik 1107 m, 1 in pol ure), ki je tudi apnenec in spada k skupini Konjiške gore; od njega naprej se potem začčenja proti severu razprostrirati zložno vzbočeno gozdno Pohorje.

S Kozjaka² vživaš lep razgled proti Posavju in Podravju, širnemu Pohorju in deloma tudi proti Savinjskim planinam. Kozjak ima osrednjo lego; na njegovem vrhu se strnejo meje štirih sodnih okrajev: Celja, Konjic, Slov. Gradca in Šoštanj. Najugodnejši dohod je z imenovane železniške postaje Paka, ki je tudi dobro zaznamovan po Šaleški podružnici. Iz Celja vodi pot na Kozjak skozi kopališče Dobrna, odkoder je še 3 ure do vrha. Iz Konjic je do tja 4 ure hoda, iz Slovenjgradca (prav železniške postaje Gornji Dolič) se rabi do vrha 2 in pol ure po poti, katero je zaznamovala Celjska podružnica SPD.

Iz Velenja gre tudi zaznamovana pešpot preko Cirkovce, Metulovo, Šmiklavž do Slov. Gradca (4 in pol ure), od koder se moreš zopet vrniti, tudi po zaznamovani pešpoti in izdatni bližnjici preko Šmiklavža in Strmšeka v Šoštanj, 4 in pol ure. Pota Velenje—Slovenjgradec in Slovenjgradec—Šoštanj vodita večinoma ob potokih in skozi senčnate gozdove in sta dosti krajša od okr. ceste Šoštanj—Velenje—Slovenjgradec; vendar se pa mora tudi glede te ceste, ki pelje skozi Velenje, Hudo Luknjo in Dolič, poudarjati, da je njena okolica vsled vedno se menjajočih pokrajinskih slik, skalnatih sotesk ter obširne votline Huda Luknja nad vse očarujoča, ker vzporedno s cesto drvita preko skal in strmin se peneča Paka in onstran razvodja gorska in čista, proti Dravi hiteča Mislinja.

¹ Njih stolpi so večinoma služili kot signalni stolpi, na katerih so v slučaju bližajoče se nevarnosti zažigali kresove, da so se na njo medsebojno opozarjali.

² Na grebenu Strmec cerkev puščavnika Sv. Jošta (božja pot).

Iz Šoštanja je nadalje še krasen 2 urni izprehod do razvaline gradu Forhtenek (Förchtenegg); pot se vije večinoma po z gosto plastjo smrekovih igel kakor z mehкими preprogami postlanem gozdnem potu, ki nas vodi (s svojimi markacijami) do hvaležne razgledne točke pred razvalino in vrha njenega stolpa, od koder pregledaš vso Šaleško dolino in njeno lepo obrobno hribovje. — O gradu Forhtenek se le ve, da je bil last grofov Heumburg do tedaj, da so ti izumrli l. 1322; potem so na njem gospodarili gospodje Sanecka (Sauneck) in po njih so ga pridobili Celjski grofi, ki so ga podeljevali l. 1524 protestantski rodbini Altenhaus in nato neki rodbini Leyser. Med tukajšnjim narodom razširjena govorica pravi, da je zadnji gospodar tega gradu pred svojo smrtjo razdelil vsa zemljišča med svoje zveste uslužbence, in sicer med grajskega kaplana, vratarja in hlapce; nato so ohranila ta nova posestva po imenih njihovih prvih gospodarjev še sedaj običajna domača (vulgarna) imena: tako se pravi domu, ki si ga je svoj čas postavil grajski kaplan na njemu podarjenem zemljišču, po domače „Pri Kaplanu“, nadalje domu, katerega si je postavil tik ob gradu bivši vratar, še sedaj p. d. „Pri Vrtarju“, ter imajo nadalje domovi bivših grajskih hlapcev iz tistih časov še sedaj domača imena po njihovih imenih, kakor: „Pri Mohaču (t. j. Mihecu), „Pri Jernejcu“, „Pri Gregorju“ in „Pri Jakobu“.

Iz Forhteneka se nato lahko vračaš proti Šoštanju skozi Gaberke, kjer te vodi pot mimo posestnika p. d. „Pri Brodnika“, kjer se je nahajal pred več sto leti brod čez jezero, ki je takrat še napolnjevalo vso Šaleško dolino.¹

Lep izprehod iz Šoštanja je končno tudi pot na Plešivec 565 m. Hodiš 1 in pol ure po slikoviti gozdni poti na vrh Plešivca, ki nudi lep, dasi le lokalni razgled. Ko prihajaš medpotoma skozi vas Plešivec, pomni, da so vrli Plesivčani v noči od 27. na 28. 12. 1916 s pomočjo cerkovnika in cerkvenih ključarjev rešili svoj lepi, nekdanji od cerkve na Gori Uršuli dobljeni srebrni zvon pred oddajo c. in kr. vojnemu erarju. Ponoči so ga skrivaj izmaknili iz zvonika, ga zakopali sredi ceste in nato zažgali na tistem mestu kres, da črno pogorišče pokrije sledove sveže nakopane zemlje. Pri sodišču v Šoštanju pod (Z 6/17) zasledovani in zaslišani cerkovnik Kač in ključarja Ževert in Lipnikar so baje takrat v potu svojega obraza lagali, da rešijo božji zvon; ko so pa nato odhajali iz sodišča, so kakor zmenjeno obstali in se smeje spogledovali. Kač je tedaj še potuhnjeno vprašal ključarja, ne bi li kazalo tožiti sodnika zaradi obrekovanja, ker jim je bil zavoljo njihovega tajeja razljučen zabrusil v obraz: „Vi ste zvon gotovo ukradli in se le vaša krivda ni dala zadosti

¹ Glej deloma zgodovinsko in v narodno-pravljicnem duhu spisano delo Gustava Šiliha: „Nekoč je bilo jezero“, Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

dokazati!“ — Po prevratu so izkopani zvon slovesno zopet obesili v zvonik nazaj. Kadar koli se sedaj tisti zvon zopet oglašja s cerkvenih lin, baje vedno postajajo sicer po svoji naravi nekoliko mračni Plešivčani prav dobre volje!

Če se zanimaš za alpinsko floro — najdeš na naših gorah: sleč, alpske zlatice, zlato rožo (Alpentürkenbund), alpske veternice, alpski mah, alpske zvončice, 3 vrste teloha, in na Gori Uršuli in Smrekovcu tudi t. zv. murke in gencijan.

Vse to in še marsikaj lepega najdeš, če obiščeš naše Zalesje. — Vendar pa še tako lep opis njegovih naravnih krasot seveda zdaleka ne napravi onega vtisa, kakor ga dobiš potom nazornega ogledovanja v naravi.

Zaradi tega se vabijo vsi planinci, bodisi oni, ki se hočejo spočiti od napornih tur, kakor tudi oni, ki iz kateregakoli vzroka niso več razpoloženi za utrudljivo hojo — da prideje v okrilje naših hvaležnih planin; te nudijo širok razgled po naši lepi slovenski domovini, netijo ljubezen do nje ter navdajajo s svojimi zgodovinskimi znamenitostmi k razglabljanju naše suženjske prošlosti in dajajo vsled tega pobudo k iskanju sredstev za varno ohranitev pridobljene narodne svobode.

Društvene vesti.

Erjavčeva koča na Vršiču. Osrednje društvo je v nedeljo dne 30. julija priredilo slavnostno otvoritev, da proslavi zopetno pridobitev važne postojanke v najzapadnejšem delu naših (t. j. nam ne odtegnjenih) Alp. Koča je bila sedaj že popolnoma opremljena in dobro preskrbljena. Slovesnosti se je udeležilo nad 200 planincev, ki so že v soboto prihajali v kočo; posebno s primorske strani je dospelo dosti ljubih gostov.

Zjutraj je došlo poleg planincev tudi mnogo domačinov in letoviških gostov iz Kranjske Gore in okolice. Došli so tudi češki turisti, med njimi znana veleturista, vseučiliški profesor Dr. Viktor Dvorský in Dr. Čermak.

Župnik Jakob Aljaž, ki se otvoritve sam ni mogel udeležiti, je odredil vse potrebno, da se vrši božja služba, in je poslal kot namestnika ga. kateheta Bonača iz Ljubljane.

Zgodaj zjutraj so gostje napravili še izlet mimo starega Doma na Vršiču na Mojestrovko in so imeli ob jasnem obnebju najčarobnejši razgled. Po povratku se je razvilo živahno življenje v koči in v gaju okoli nje. Okoli 11. ure je katehet Bonač blagoslovil kočo in vse notranje prostore in potem opravil sv. mašo v mičnem gaju poleg kočice pod veličastnim obokom, ki ga delajo košate smreke; po evangeliju je imel živahen nagovor, v katerem je z navdušenjem orisal etični pomen planinstva, orisal pomen nanovo otvorene kočice, ki stoji na kraju, kjer je za časa vojne velika skupina ujetih Rusov morala nadelovati novo cesto in vzdržavati strateško važni prehod in kjer jih je veliko število moralo dati življenje za tujo stvar, a zdaj spe nevzdrumni sen pod Prisojnikom; klical in prosil je božjega blagoslova na novi dom, ki naj postane

zavetišče planincev in trdnjava narodne misli, spajajoč brate tostran in onstran meje. Propoved je vse globoko prešinila. —

Po završenem cerkvenem opravilu je društveni predsednik Dr. Fran Tomišek izročil novo krasno postojanko prometu in podal najprej predzgodovino zgradb planinskih koč na Vršiču. Poudarjal je, da je to mesto, kjer stoji sedaj Erjavčeva koča, zaslužni naš župnik Aljaž že pred leti izbral za novo našo kočo in sklepal dogovore, da odkupimo ta svet, da pa je bil ta načrt še tisti dan izdan in da je nato pod vplivom tedanjega nemškega radovljiškega okrajnega glavarja dotični posestnik prodal svet nemškemu planinskemu društvu. S tem so bili za takrat uničeni naši načrti in postavljena je bila na tem mestu poprejšnja nemška Vossova koča. Naše društvo pa ni pustilo iz vidika tega znamenitega gorskega prelaza in posrečilo se mu je potem postaviti na vrhu prelaza mnogo več: zavetišče: „Dom na Vršiču“. Ko je pa vsled neprilik svetovne vojne naš Dom na Vršiču ob razmejitvi pripadel Italiji in ko ni bilo mogoče doseči, da se obdrži kot postojanka za turiste, je hotela pravičnost usode, da se je našemu društvu posrečilo, pridobiti v naše roke poprejšnjo nemško postojanko in si prirediti tukaj lepo nadomestilo za Dom na Vršiču. Društvo se ni ustrašilo velikih žrtev, da uredi in poveča popolnoma izropano kočo; postavilo je sedaj tukaj nov udoben dom za planince. Ker se je medtem tudi Kranjskogorski podružnici posrečilo, da je popravila in opremila nekaj nižje ležečo Kočo na Gozdu (postavljeno po vojaštvu), bosta se te dve koči izpopolnjevali in vsekako zadostovali za promet. Poudarja veliko važnost teh postojank, ker tvorijo izhodišče na najznamenitejše ture v najdivnejšem alpskem kotu. Pozivlja turiste in domačine, naj smatrajo nanovo otvoreno kočo za svoje lastno zavetišče in da naj posebno tudi domačini skrbno čuvajo kočo, da ne bodo dopuščali kaknega zopetnega izropanja, ker bo ta nova postojanka Slov. Plan. Društva ne samo turistom, nego tudi domačemu ljudstvu v korist, vedno pa spomenik slovenske žilavosti.

Prisrčno je pozdravil vse navzoče, ki so se udeležili lepe slavnosti in posebno brate in sestre, ki so prihiteli z onkraj naših meja, da povečajo s svojo prisotnostjo to lepo planinsko slavlje; dasi loči nova meja naše kraje, vendar ne more ločiti naših src. Konečno pozdravi v prisrčnih besedah češke turiste in posebno starega našega prijatelja Dr. Dvorskega, naglašujoč, da smo skupaj z brati Čehi pričeli planinsko delo v naših pokrajinah in da hočemo tudi sedaj, ko imajo oni svojo samostojno češkoslovaško državo, roko v roki z njimi skupno delovati in da bomo vedno z največjo radostjo baš nje pozdravljali v svoji sredini.

Navdušeno pozdravljen je nato Dr. Viktor Dvorský izročil pozdrave Kluba Češkoslovaških Turistov Slovenskemu Planinskemu Društvu ter mu čestital na novi pridobitvi. Opomnil je, da so se Čehi pri nas naučili planinskega dela in poudarjal veliko važnost tega našega uspeha, da se je sedaj vsa turistika pri nas osredotočila v Slovenskem Planinskem Društvu.

G. Dr. Josip Tičar, pod čigar načelstvom se je bil zgradil Dom na Vršiču, je v končnem nagovoru poudarjal, da bo Erjavčeva koča popolnoma nadomeščala žal izgubljeni Dom na Vršiču in da bo vršila svojo nalogo v še višji meri, ker bo tvorila srčno vez med brati tostran in onstran Vršiča.

Po zaključku oficijelnega dela se je razvilo veselo življenje v novem Domu in okrog njega; pestra množica se je zbrala naokoli, se krepčala in radovala nad krasnim razgledom po divnem gorskem svetu in številen pevski zbor iz Kranjske Gore je krasno popeval drugo za drugo naše lepe domače in umetne pesmi. Le težko smo se ločili pozno popoldne.

Oskrbo je vodila ga. Žmitkova v občo zadovoljnost.

T.

Obzor.

Babe (2154 m). S tovarišem Francetom sva se dogovorila, da se greva poskusit s Koroškimi Babami Kar sva rekla, sva storila.

Dne 14. avgusta 1919 sva sedela proti večeru v Frischaufovem Domu na Okrešlju, kjer je France razkladal svoje okrogle in voglate, da ni bilo smeha ne konca ne kraja. Večer je bil krasen, dobra volja zvrhana.

Natančno po hišnem redu smo jo ubrali ob 9. uri spat. Ponoči nas je sicer zbudil neki fantalin, ki je svoj prihod v kočo naznanil z neotesanim štokljanjem. Pa smo ga naučili manir!

Na vsežgodaj, ob najkrasnejšem vremenu, se izkobacamo iz postelj, zajtrkujemo ter odrinemo. Vrla oskrbnica Marička se je sicer hudovala, ko so se nam vsi priklopili, ne da bi dobili hitro svojo jed; a prijatelji so nas samo nekaj časa spremljali; kajti na Babe lesti so si premislili.

V najboljšem razpoloženju jo mahnemo skozi Mrzli dol ter preko snežišč na Savinjsko sedlo (2000 m), kjer si ogledamo krasno okolico, skalnati svet in njega orjake: Mrzlo goro, Križ, Rinko, Skuto, Babe, nakar krenemo naprej do Jezerskega sedla.

Tu se poslovi od nas tovariš dr. B.; kajti brez cepina si ni upal skušati ne bogov, ne boginj, še manj pa Bab.

Odtod vodi steza okrog Male Babe severno po ruševju v serpentinah. Ker se nam zdi vožnja po snežišču hitrejša, se spustimo navzdol. V začetku je šlo vse dobro, a vsled male nepazljivosti mi spodrsne in zasankal sem se po oblem delu svojega trupla. Da bi se ustavil, zabijem cepin v sneg, a ker je bilo držalo mokro, mi smukne iz rok in obdržal sem — zrak. Zdaj pa je šlo navzdol — sakramokra! In Babe so me gledale... Jezno udarim s peto v snežišče in se — ustavim: nedaleč pod menoj pa so čakale skale, da bi me objele... Oddahnil sem se in potipal svojo oblo plat. Bila je razburjena in mokra, sicer pa v redu. Toda kje je cepin? Tam gori štrli iz snega, sam, tako sam! In lezel sem brez cepina — po cepin! O te Babe! Doli z Jezerskega sedla pa se je čul smeh, recimo krohot: tovariš dr. B. je od tam opazoval, kako sem jaz izkazoval Babam svojo spretnost.

Skoraj sem pri ostalih, nakar se povzpne do sedla, po gladki steni naprej, nad njo do navpične stene, potem vodoravno okrog nje in konečno skozi strm, dimniku podoben žleb navzgor.

Skoraj smo na prvi Babi in čez nekaj minut na Veliki Babi (2154 m). Tu je v skrinjici shranjena spominska knjiga, v katero smo se kot prvi v tem letu vpisali.

Med počitkom se je vrnil eden tovarišev v Frischaufov Dom, a ostala dva sva si malo ogledala srednji del Savinjskih Alp. A vse čutare prazne, žeja neznosna, solnce pa pripeka! Tako dospeva na Jenkovo planino. Tu se naju usmili pastir in nama nosi vodo, ki sva jo mešala z malinovcem. Po dveurnem odmoru naju pelje pot mimo Golega vrha (1789 m) po dolini Gornje Jezerske Kočne na Jezersko k Murijo. Tam pa je dobro bivati...

A ve, preljube Koroške Babe, ostanite neupogljivo naše slovenske!

Brunon Rotter (Maribor).

R. Badiura: Vodič kroz Jugoslovenske Alpe: Slovenija. — Tisek in naklada: Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. V Ljubljani 1922. Cena 112 Din — Pravkar je izšla lična knjiga v formatu Baedekerjevih potopisov in tudi na isti način urejena. V prvem informativnem delu obsega poleg splošnih prometnih navodil tudi pouk o potovanju po gorah in jamah, o zimskem sportu in posebno lep pregled gora in pla-

ninskih tur v Julijskih Alpah, Karavankah in Savinjskih planinah ter opis vseh planinskih zavetišč, osobito planinskih koč in hotelov Slovenskega Planinskega Društva. Z veliko ljubeznijo in točnostjo so opisane vse najlepše gore in naše planinske kočice in vidi se, da je pisatelj, kakor tudi sam poudarja, sam prehodil vse kraje in vsa pota, ki jih opisuje.

Po občnem, najbolj jednotnem pregledu vsebuje novi Vodnik v drugem, topografičnem delu popis posameznih krajev, njih zanimivosti in izlete ter potne zveze in podaja potopis — sledeč železnicam — najprej po dolini in v okolišju vseh važnejših krajev, potem pa zaznamuje, kar nas planince najbolj zanima, natančno vse gorske ture, tamošnja zavetišča in turistu nudeče se razglede.

Tako je zbran v knjižici s 514 stranmi prvi jugoslovenski Vodnik, ki obsega vso Slovenijo in bo gotovo vsakomur dobro služil za potovanje po naših lepih planinskih krajih.

Vodnik je izdan v srbo-hrvaščini, ki pa je pisana tako, da jo vsak Slovenec dobro razume in da se skoro ne opazi, da ni pisana slovensko. Posebno se terminologija popolnoma naslanja na udomačene slovenske izraze; ker je turistika pri nas odločno najbolj razvita in tudi v spisih najbolj obdelana, se s tem dejstveno pospešuje enotnost turistične terminologije.

Knjigi je pridejana obilica slik po fotografičnih posnetkih, ki nam razkazujejo naše najlepše gorske kraje, ter 7 zemljevidov, ki podajajo: 1. Pregledno karto Slovenije. 2. Načrt mesta Ljubljane. 3. Gorenjsko, od Kranja do Jesenic s Karavankami od Kepe do Košute ter Storžiča, in z blejsko okolico. 4. Gorenjo Savsko dolino od Mojstrane do Rateč z zapadnimi Julijskimi Alpami do Triglava. 5. Bohinj s celim Triglavskega pogorjem. 6. Savinjske planine od Kokre do Luč. 7. Pregledno karto od Celovca do Maribora in od Reke do Karlovca. — Karte gorskih krajev 3. — 6. so zelo pregledne, točne in krasno izdelane in nudijo izletnikom popolno orientacijo.

Prigovarjalo se je, da krajevna nomenklatura ni povsod pravilna; no, priznati je, da je g. Badiura z veliko marljivostjo zbral dobra domača imena in pri tem sledil izgovarjanju domačinov; seveda pa ni bilo umestno, izpreminjati v govoru in pisavi ter v literaturi že popolnoma ustanovljena in dobra domača imena, kakor Visoke Ponce pod Škrlatico v Rutarško Poldne, ali pravilne Strmatarice (vrha poleg Kukove Špice v nestvor Škrnatarico, pravilne Rjavine v Rjovino, Dolške škrbine nad Dolei v Zdolško škrbino in še nekaj drugih. Toda to so izjeme, ki se bodo pri prihodnji izdaji lahko popravile.

V opisu posameznih tur motijo preglednost številne parenteze; temu pa lahko vsak turist sam odpomore s tem, da si v knjigi podčrta stavke, ki zaporedno razvijejo opis pota samega.

Pozdravljamo novi Vodnik in ga toplo priporočamo vsem, ki hočejo potovati po naših krajih in jih spoznavati.

Gospod Badiura je pristavil knjigi poziv slovenskim turistom, ki se mu tudi mi pridružujemo in ki slove:

„Izšla je prva celotna izdaja o naših Alpah. S tem pa delo ni končano, temveč še le prav načeto in dana komaj prva skromna podlaga, da gradimo na nji dalje ter izpopolnjujemo naše delo na polju turistike.

Veličastne naše Alpe, naš Kras in vsa priroda naša vredni so, da gremo preko vseh naporov dalje in se nas zjedini čimveč pri tem skupnem delu, da bo delo popolnejše.

Nas, ki smo našim Alpam najbližje, se v prvi vrsti tiče, da se v skupnem prizadevanju potrudimo, kako bi čimbolj omilili potovanje in bivanje v Sloveniji našim bratom Srbom in Hrvatom ter slovanskim bratom v obče!“

T.

Trdinov vrh v Gorjancih. Novomeška podružnica SPD ja opozorila notranje ministrstvo v Beogradu na ime „Gorjanc“, ki znači na dosedanjih zemljevidih naj,, višji, 1181 m visoki vrh v gorovju, ki ga Slovenci zovejo „Gorjanci“, a Hrvati „Uskočke gore“. Ta gorski naziv je stanovništvu v okolišu vrha neznan; priprosto ljudstvo je rabilo za ta vrh ime: Vrh pri sv. Jeri (Geri), ker je stala ondi katoliška cerkva, posvečena Jeri. Toda cerkva je razpadla, samo neznan ostanek še priča o njej. Tik poleg nje stoji istotak ostanek razpadle pravoslavne cerkvice svetega Ilije. Podružnica SPD je torej smatrala, da tudi ime „Vrh sv. Jere“ sedaj ni več upravičeno kot geografsko ime, in je predlagala ministrstvu, da se vrh imenuje odslej „Trdinov vrh“, na čast umrlemu slovenskemu pisatelju profesorju Janezu Trdini, ki je s svojimi odličnimi spisi „Bajke in povesti o Gorjancih“ (8 zvezkov) proslavil gorovje Gorjance in stanovništvo ob vznožju Gorjancev.

Notranje ministrstvo je to podružnično iniciativno vlogo rešilo z naredbo št. 3100 od 1. julija 1922 sledeče:

„Vsled prošnje krajanov se na podlagi izjav pokrajinskih uprav v Ljubljani in Zagrebu določuje za najvišji 1181 m visoki vrh v Gorjancih (Uskočki gori) naziv — **Trdinov Vrh** — namesto dosedanjih nejednakih nazivov „Gorjanc“, oziroma „Vrh svete Jere.“

Nemško in Avstrijsko Alpsko društvo (D u Ö A V) je imelo dne 17. julija v Bayreuthu svoj občni zbor za lansko leto. Kakor so poročevalci naglašali, je kljub težkim časom število članov naraslo od 148.000 na 165.000, ima pa društvo svoje podružnice po širnem svetu; pri občnem zboru se je n. pr. sklenilo, da se ustanovi podružnica v New Yorku. — Podružnice ne delujejo, kakor naše, le v ožjem domačem okraju, ampak si izberejo res v Alpah kak oddelek, kjer zastavijo svoje delovanje. — Tako veliko društvo ima kajpada tudi svoje spore, često prav dalekosežnega značaja, pri zadnjem občnem zboru se je n. pr. pojavil odpor proti židovstvu; vendar so se nasprotstva poravnala na miren način.

Planinski koledar za leto 1923 bo zopet izšel in bo tiskan na lepem belem papirju. Vsled visokih nabavnih stroškov se mu bo cena zvišala na 6 Din 25 p s poštino. Mnogi so s plačilom za lanski letnik še na dolgu. Vabijo se, da plačajo za ostanek v najkrajšem času in s tem omogočijo nadaljnjo izdajo. — Inserati imajo vsled razširjenosti Planinskega koledarja največji uspeh; stane pa ovojna stran 120 Din, med inseratnim delom cela stran 100 Din, pol strani 60 Din, četrt strani 35 Din. Gg. inserenti so naprošeni, da vpošljejo besedilo svojih inseratov nemudoma na založništvo Plan. koledarja v Mariboru, Krekova ul. 5.

Članarina SPD (kakor za člane Osrednjega društva, tako podružnic) znaša za letos 24 K, vpisnina novih članov 6, za morebitno poštino itd. 4 K. Ustanovnina 400 K.

Naročnina za „Planinski Vestnik“ znaša za leto 1922 100 K.

Vsebina: Jakob Aljaž: Planinski spomini (Str. 129). — Dr. V. Korun: Na Mrzlici (Str. 133). — J. Sernec: Šaleška pokrajina (Str. 136). — Društvene vesti: Erjavčeva koč na Vršiču (Str. 140). — Obzor: B. Rotter: Babe. R. Badiura: Vodič kroz Jugoslovenske Alpe (Str. 142). Trdinov vrh na Gorjancih. Nemško in Avstrijsko Alpsko društvo. Planinski koledar za l. 1923 (Str. 144). — Slika: Triglavski Dom na Kredarici (Str. 132).

Urednik **dr. Josip Tominšek** v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.